

2 Korint

Nalobulat napolisulan na-və^{ha-ru-an} aPol totosi van hən alat a Korint

Ase itos nalobulat napolisulan egai?

APol itosi.

APol itosi hən nəsa?

APol itosi husur galevis len alat siYesu a Korint lusor tas aPol, ləpəpəhw dani. APol eləŋon isa be eləmas bun galito, eləŋon masuʔ hən bıkad navoivoian mai galito. Ale nəbəŋ lototəlmam, us navoivoian mai tətəs, aPol ikel nahəhəvʔuran san.

APol itosi van hən ase?

APol itosi van hən alat siYesu len naut a Korint.

APol itos nalobulat napolisulan egai ŋais mai len naut a be?

Itosi van hən alat a Korint pəpadəŋ hən nasi-hau tovi A.D. 58 nəbəŋ totoh len naprovens Masetonia.

- 1) Na-ke-ivoi-an mai nasipaan vi təban aGot (1.1-11)
- 2) APol isor husur nəsa togole a m̄o (1.12-2.4)
- 3) APol eŋir alat siYesu len naut a Korint ke likad navoivoian tətəs mai nəvanuan togol tosa (2.5-2.17)
- 4) APol isor husur nauman san togəm len aGot (3.1-6.13)
- 5) APol ikai tas nəbənən mai alat ləsəkad nadələomian len aYesu (6.14-7.1)
- 6) APol isor husur nakemkeman san (7.2-7.16)

- 7) Naviolan m̄os alat siYesu len naut a Jerusalem (8.1–9.15)
- 8) APol isor husur na-il-a-m̄o-an gai tokade hum ahai pispisul siYesu (10.1–13.10)
- 9) Nə-maris-kotovi-an (13.11-13)

Na-ke-ivoi-an siPol

¹ Ginau aPol nutos nalobulat napisulan egai. Len naləŋonian siGot, ilekis hən ginau hən notovi ahai pispisul seKristo, aYesu. Ginau mai aʋadato len nadələmian, aTimoti, namrutosi.* Nutos nalobulat napisulan egai van hən alat siGot len naut aKorint, mai alat lotovi siGot səb̄on len naut p̄isi len naprovens Akaia.

² AGot aTəmadato mai Nasuḅ aYesu Kristo, areviol kəmas hən navoian mai gamito, mai arigol nəlomit tikad natəmat tabtab.

Nasipaan siPol

³ Nə-sal-suhi-an tivan hən aGot aTəman aMasta sidato, aYesu Kristo. AGot evi aTəmadato nəlon totaŋis gidato, evi nəkadun navoian p̄isi togol nəlon nəvanuan toləŋon tovoi am.*

⁴ Igol nəlonamit eləŋon ivoi am len na-ləŋon-isa-vəsa-an p̄isi sinamito. Igole hən namtḅeləboi namtḅigol alat lotoləŋon tosa vəsa, ləḅeləŋon ḅivoi am len nəlolito. Ale len nəsa aGot togole hən ginamito, namtigole hən galito.

⁵ Hum namttoləŋon tosa vəsa sil aKristo, hum namttokatəp̄ol hən na-ləŋon-isa-vəsa-an san, len

---

* **1:1:** Uman 18.1-18   * **1:3:** Psa 94.19; Isa 40.1

naŵide tomaienān, len aKriſto, aGot igol namtoləŷon ivoi am len nəlōnamito, igol na-ləŷon-ivoi-an len nəlōnamito epul səsəhov.

⁶ Namtbeləŷon hiſa vəsa, nəmauran sinamit hiđan, imagenan hən namtbiŷol mətbeləŷon hiđoi am len nəlōmito, imagenan hən mətbiŷkad nəlav-kuv-gamit-an dan nəsaan samito. AGot hiŷol namtbeləŷon hiđoi am len nəlōnamito, imagenan hən namtbiŷol mətbeləŷon hiđoi am len nəlōmito. Ale naŵit natenan evi nə-đan-đuri-an len gamito, hən mətbeləđoi mətbiđan đur na-ləŷon-isa-vəsa-an tođitoŵ hən namttoləŷon tosa vəsa lan.

⁷ Namtudaŷ len nə-vatvat-viri-an namttokade hən gamito. Namtoləđoi ke, hum məttoŷatəđol hən na-ləŷon-isa-vəsa-an sinamito, len naŵide tomaienān dereh aGot tiŷol mətələŷon tivoi am len nəlōmito, hum toŷole len nəlōnamito.

⁸ Bathudud nadələmian, namtomətahun mətbetətan hən na-ləŷon-isa-vəsa-an toviſi hən ginamito len naprovens Asia. Namtoləŷon isa vəsa batbat səhor masuŵ hən nəđanjan namttokade hən namtbiđan đuri. Nəlōnamit iđov hən nəmauran sinamito.*

⁹ Kitin, namtunau ke namtbiŷimat. Naten eviſi hən asike namtberiŷ nəlōnamit len ginamit səđonamito, be hən namtberiŷ nəlōnamit len aGot toŷolŷol alat lotomat lile məhat dan nəmatan.

¹⁰ Ilav kuv ginamit dan nəmatan pəpadaŷ hən tobar ginamito. Ale namtoləđoi ke dereh tilav kuv ginamito tətas am. Namtoriŷ nəlōnamit lan hən biłav kuv tabtab hən ginamit sal.

---

* 1:8: 1Kor 15.32

11 Ale len na-sor-tuŵ-an samit gail mətovi tarhət sinamito. N̄a nəvanuan ħisobur ləbisor tuŵ m̄os ginamito, dereh aGot tivoi masuŵ hən ginamito, ale nəvanuan tisoḅur lesipa vi təban aGot h̄ani.

APol egəgel hən nənauan san; savi Korint am

12 Namtoŵiv len nategai ke: nəlonamito tomasil ikel koti ke: len nəmauran sinamit len navile eg a pan, mai len naŵide namttokade mai gamito, namtsasusuan natideh, namtohusur naləŋonian siGot. Naŵide sinamit sagəm len namitisau sinəvanuan, be egəm len navoian aGot toviol kəmas h̄ani.

13-14 Namtsatos natideh mətodədas mətḅeləboii. Namtutos nəsa məttoḅoi mətḅəvuruŋ ləboii, mətḅeləboi səhoti. Ale naut kəmas məttoḅoi kəkereh hən ginamit gagai, nuvatvat viri ke dereh mətəḅoi səhot ginamito. Beti, len nəḅoŋ siNasuḅ, aYesu, dereh mətəv̄iv len ginamito len naŵide toḅitoŵ hum namttoŵiv len gamito.

15 Bathut notonau ləboi natgalen tia, a m̄o nunau utaut hən nəḅegəm ris vəha-ru hən gamito, hən nəḅevi tarhət samit vəha-ru.

16 Nunau ke len nəyaran sagw vi lan naprovens Masetonia, dereh negəm ris gamito. Ale nəḅoŋ nəḅetəlmam dan naut a Masetonia, dereh neris gamit tətəs, hən mətḅevi tarhət sagw len nəyaran vi Jutea.*

17 Hum ma məttoŵsor isa hən ginau husur no-togəgel hən nə-nau-utaut-an sagw. Nəḅoŋ notonau utaut maienan, mətunau ke nəlogw eməlala h̄ani

---

* **1:16:** Uman 19.21

a? Mætunau ke len nənauan sagw nohusur navide silat navile a pan lotogəgəras, lotoke, “Evoi,” be namilen ke, “Ao?”

¹⁸ Be suñan aGot togol tabtab hən nəsə tokele, nasoruan sinamit van hən gamito sagəgel, sakel ðonðon hən “Evoi” mai “Ao.”

¹⁹ Ginamit, aSilas,* aTimoti mai ginau, nam-tukel ur na-kel-uri-an tovoi husur aYesu Kristo, anatun aGot. Ale aYesu sagəgel boŋ ideh, savi “Evoi” mai “Ao” ðonðon. Be len gai, akis aGot ekitin, igol nəsə tokele, ike, “Evoi.”*

²⁰ Husur na-kel-gati-an þisi siGot, lusarpoh len aKristo. Len aKristo aGot ike, “Evoi,” igol natit þisi tokel gati ke tigole. Ale len aKristo datuke, “Ganan! Evoi!” mai aGot hən datðisal suh nəyalalan san.

²¹ Be evi aGot m̄au togol gidat datudaŋ am, gamit mai ginamito, hən datðeil gəgat len aKristo. Itabtabuh len gidato hən datðevi esan səðon.

²² Evi aGot m̄au tota gat nahəsən len gidato, ke dattovi esan səðon, eriŋ aNunun len nəlodato hum toririŋ gol gidato, hən datðeləboii ke, natit þisi tokel gati, dereh timagenan.

²³ Nous aGot hən ðisor vi tarhət sagw ke no-tokitin. Nəsətəlmam vi Korint husur nomətahun nəbetunus gamit am.

²⁴ Namtomətahun namtðipātpat ginamit məhat len na-il-a-m̄o-an hum nadələomian samit topat len navələnamito. Husur ipat m̄au len gamito. Ale len nadələomian samito, mətoil gəgat tia. Be namtuke

---

* **1:19:** Len nasoruan ta Kris ike Silvanus, sake Silas, be evi nauluñan sua ŋai. * **1:19:** Uman 18.5

namteum ðonðon mai gamito m̃os nakemkeman samito.

2

¹ Imaienan, len ñanauan sagw, nunau s̃ehoti ke, asike nog̃em h̃en gamito, husur nom̃etahun ñẽbigol m̃et̃bel̃ejon ðisa t̃etas.

² Husur ginau m̃au ñet̃agol m̃et̃tal̃ejon t̃esa t̃etas, t̃ekad ase am tagol ñet̃ah̃eh̃ãṽur? Gamit ηai notogol m̃et̃tol̃ejon tosa tia.

³ Husur natenan, nutos nalob̃ulat ta m̃o van h̃en gamito. Nutosi h̃en ke, ñẽboj ñẽbeg̃emai, asike ñẽbel̃ejon ðisa len natit m̃et̃togol tosa gail, husur sanor h̃en m̃et̃bigol ñẽbel̃ejon ðisa, inor h̃en m̃et̃bigol ñẽbeh̃eh̃ãṽur. Ñes̃ekad ñe-lon-uri-an ideh len gamito, nol̃eboii ke nakemkeman sagw evi nakemkeman samito.

⁴ Husur, ñẽboj nototos nalob̃ulat enan van h̃en gamito, nol̃ejon isa ṽesa masũṽ, ñẽlogw etuh̃atuh, nam̃etarur sagw isel habat. Be ñes̃atosi h̃en m̃et̃bel̃ejon ðisa, nutosi h̃en m̃et̃bel̃eboi s̃ehoti ke notol̃emas masũṽ h̃en gamito.

M̃eterub̃at ñesaan dan ñevanuan ñesaan

⁵ Mitinau ñevanuan togol tosa, atenan igol nol̃ejon isa, be savi ginau ηai, nom̃etahun ñẽbis̃or ṽeh̃as nakitinan, len nabunusian van van am gai igol gamit p̃isi m̃et̃ol̃ejon isa.

⁶ Ñẽpanismen gamit m̃et̃tos̃ob̃ur m̃et̃togol atenan topanis lan, inav tia.

⁷ Gagai satipanis am. Məterub̃at nəsa togole dani, gol teləjon tivoi am len nəlon, hən na-ləjon-isa-an san asike bigol nəlon biβov hən nəmauran san.

⁸ Nous taltal hən gamit ke, mətələmas buni hən beləboii len nəlon ke mətələmas buni.

⁹ Nutos naləbulat van hən gamito hən nəbisab̃ nakitinan len gamito, ke mətəgol natit p̃isi no-tokel mai gamito, o mətəsgole.

¹⁰ Gamit mətberub̃at natideh dan avan ideh, ginau am nugole. Ale bikad natideh hən nəberub̃ati, nəsa nəberub̃ati dan avan enan, norub̃ati m̃os gamito, len nəhon aKристо,

¹¹ hən aSetan asike b̃egəras gidato. Husur dat-satətan hən nənauan gail siSetan.

¹² Nəboj notovi lan nabiltivile Troas hən nəbikel ur na-kel-uri-an seKристо, nusabi ke Nasub̃ tosəjav hən naṗisal hən nəbeum ei.

¹³ Avil nəlogw etuhath sal husur nodədas nəbisab̃ aTitus, aṗagw len nadələmian ei. Imaienan, nukel nasudələmian sagw mai galit ei, ale noriṗ naut enan, novi Masetonia.*

Nawinan len aKристо

¹⁴ Be sipa vi təban aGot! Husur len aKристо, aGot esəhar ginamit namttovi enemi san a m̃o, hən nəvanuan gail p̃isi ləberisi ke aGot towin. Ale len ginamito, aGot igol nəvanuan loləboi aKристо, ale naləboian enan ehum nəb̃on susau tobar naut p̃isi.

¹⁵ Husur namttovi nəb̃on aKристо tosusau vi təban aGot. Alat aGot tolav kuv galit dan nəsaan salito

---

* **2:13:** Uman 20.1

mai alat lotovan hən nəmasigan, galit p̄isi lom̄unus nəb̄on enan.

¹⁶ Nəboj alat lotovan hən nəmasigan lotom̄unus ginamito, namtovi nəb̄on nəmatan togol lotomat. Nəboj alat aGot tolav kuv galit dan nəsaan salito lotom̄unus ginamito, namtovi nəb̄on susau hən nəmauran togol lotokad nəmauran. Ale, ase eləboi b̄igol nauman tomaienən?

¹⁷ Namtsasum̄an nəvanuan tosoḅur lotoḅur hən nasoruan siGot m̄os nəvat. Be aGot esəvat ginamito, ale len aKristo, len nəlonamit tomasil, namtukel ur na-kel-uri-an tovoi len nəh̄on aGot.

3

Naloḅulat napisulan tomaur

¹ Mətunau ke namtotuḅat sal suh ginamit gabag a? Mətunau ke namtimaskad naloḅulat napisulan tivan hən gamito o togəm len gamito tokel ur navoian sinamit a?

² Gamit m̄au mətovi naloḅulat napisulan tokel ur navoian sinamito. Nəmauran samit m̄au lovi naloḅulat napisulan aKristo totos gati len nəlonamito, hən nəvanuan p̄isi ləḅeḅururj ləboii, ləḅeləboi səhoti.

³ Imasil ke məttovi naloḅulat napisulan togəm len aKristo, məttovi nəḅit nauman sinamit namttokel na-kel-uri-an tovoi mai gamito. Naloḅulat enan, aKristo satosi hən napen, be itosi hən aNunun aGot nəkadun nəmauran. Satosi len nəvat hum totos nalo siMoses lan, be itosi len nəlon nəvanuan gail.*

---

* **3:3:** Exo 24.12; Jer 31.33; Eze 11.19, 36.26

⁴ Namtokəmaianan, namtoləboi bun natgalenan, husur, len aKристо, namtorin̄ gat nəlonamit len aGot.

⁵ Namtsənanau ke namttoləboi namtb̄igol natideh len ginamit sə̄bonamito, avil naləboian hən namtb̄igol nəsa namttogole, egəm len aGot.

⁶ AGot igol namttoləboi namtb̄evi tarhət san, hən namtb̄ikel ur na-kel-gati-an veveu aGot tokele. Nəkadun na-kel-gati-an san toveveu savi na-tos-gati-an tovi nalo, be nəkadun evi aNunun aGot. Datb̄inau ke dattonor len nəhon aGot len na-tos-gati-an tovi nalo dattogol husuri, datusab. Datodədas datb̄igol husur nalo, gol ke na-tos-gati-an tovi nalo igol nəmatan. Be aNunun aGot eviol hən nəmauran vi sutuai.*

⁷ Mitinau nategai. Nəboŋ aGot totos nalo ta sutuai, nəboŋ tota gati len nəvat ale lavi mai aMoses, nəhon aMoses ikad namənas hən nəyalyalan siGot. Nəpasusan gail seIsrael lodədas ləberis nəhon, husur em̄ial habat, naut kəmas nam̄ialan han totūbat hən b̄eb̄uer. Ale, nalo togol nəmatan b̄egəm mai namənas hən nəyalyalan maienan,*

⁸ na-kel-gati-an veveu siGot, nauman seNunun len nəlodato, dereh tiyalyal habat səhor namənas enan.

⁹ Ale nalo ta m̄o b̄iyalyal, nalo tosab̄ səhoti ke nəvanuan tobur kotovi timaspanis, na-kel-gati-an veveu iyalyal habat səhori, husur gagai na-kel-gati-an siGot igol datunor len nəhon!

¹⁰ Nalo iyalyal a m̄o, be gagai ehum səyalyal am, husur na-kel-gati-an toveveu iyalyal habat səhor

* 3:6: Jer 31.31   * 3:7: Exo 34.29

masuŵ hēni.

¹¹ Husur nalo ta mō totuŵat hən bēbuer, naut kēmas togēm mai nēyalyalan, na-kel-gati-an veveu, topat vi sutuai, iyalyal sēhor masuŵ hēni.

¹² Imagenan, husur namtukad nē-vatvat-viri-an len nēsa topat vi sutuai, namtosēman na-kel-uri-an tovoi.

¹³ Namtsasumān aMoses, tokabut gol nēhon hən nēkaliko manivēniv, hən nēpasusan seIsrael asike lēbēkēta mētaltal hən namēnas hən nēyalyalan han, naut kēmas togēm bēbuer balai.*

¹⁴ Be nēkadulit iŵonŵon. Ale van vēbar damēŵai, nēbōŵ lotōŵurūŵ na-kel-gati-an tomatu tovi nalo, ehum nēkaliko tokabut gol nēnauan salito hən asike lēbēlēboi sēhot nakitinan. Ale nēkaliko ipat, husur len aKristo ŵai imakuv.

¹⁵ Ekitin, van vēbar damēŵai, nēbōŵ lotōŵurūŵ nalo siMoses, lukad nē-kabut-gole-an len nēlolit sal.

¹⁶ Avil nēbōŵ galit ideh topair van hən Nasuŵ, aGot idakuv nē-kabut-gole-an enan.*

¹⁷ Ale Nasuŵ notomadhasor husuri evi Nunun aGot, ale nēvanuan aNunun Nasuŵ totoh len nēlon, nēvanuan enan imakuv dan natit pīsi topēpēhuni dan aGot.

¹⁸ Imagenan, gidat pīsi datsēkad nē-kabut-gole-an len nēhodato, datoris namēnas hən nēyalyalan siNasuŵ, ale nēvanuan gail loris Nasuŵ len gidato. Ale Nasuŵ, aNunun aGot, egēgel tabtab hən gidato hən datbēsumān gai len nēyalyalan san.

4

---

* **3:13:** Exo 34.33   * **3:16:** Exo 34.34

Nakontit gail len nabiliwai hən nətan bulau

¹ Imaienan, namtudaŋ tabtab hən namtbikel ur na-kel-gati-an toveveu, husur aGot, len nəlon totaŋis ginamito, eriŋ nauman enan len navəlanamito.

² Namtomətahun naṽide lotosusuah, lotogol nahur sasa; namtsagəras səsa hən avan ideh, namtsagəgel hən nasoruan siGot hən asike bekitin. Aoa! Be len nakitinan namtukel p̄ar̄p̄ar həni. Namtukel maien həni len nəhon aGot hən nəvanuan p̄isi ləbeləboi səhoti ke savi liboŋan ideh.

³ Husur na-kel-uri-an tovoi namttokel uri bəsusuah, esusuah dan alat lotohusur naṽisal van hən nəmasigan ŋai.

⁴ ASetan, nagot sasa hən navile eg a pan, igol nənauan silat ləsəkad nadəlomian evisivis hən asike ləbedəlom na-kel-uri-an tovoi. Nam̄ial han sam̄ias nəlolito, imaienan ləsaləboi na-kel-uri-an tovoi hən nəyalyalan seKristo, aKristo toṽitoṽ hən aGot.*

⁵ Husur namtsakel ur ginamit səḃonamito, namtukel ur aYesu Kristo tovi Masta. Ginamit, namtovi slev samit gail m̄os aYesu.

⁶ Husur aGot toke, “Nam̄ial tem̄ial len nəmargobut!” igol nam̄ial san em̄ial len nəlonamito, hən namtbələboi səhot nəyalyalan siGot len nəhon aYesu Kristo.*

⁷ Nakontit enan, naləboian hən nəyalyalan siGot, ipat len ginamit namttohum nabilikoro tan bulau, hən b̄imasil ke, nəyalyalan hən nabiltidaŋan togəm len aGot, savi ginamito.

⁸ Naṽisal p̄isi hən nəmauran sinamit idaŋ, namtoləŋon isa lan, be namtoil gəgat sal. Nam-

* 4:4: Jon 12.31   * 4:6: Gen 1.3

todədarŋabu be nəlonamit sabov hən nəmauran sinamito.

⁹ Naenemi sinamit gail lomədas tabtab hən ginamito, be aGot sariŋ gabulan ginamito. Luparu buður ginamit van namtuteh, be lodədas ləbigol namtbimat.

¹⁰ Len naut p̄isi namttovi lan, akis ehum namtokatəp̄ol hən nəmatan siYesu len nibenamito, hən nəvanuan gail ləberis nəmauran siYesu biṗarṗar len nibenamito.

¹¹ Husur ginamit namttokad nəmauran, akis lubar hən ginamit van hən nəmatan sil nahəsan aYesu. Imaienan hən nəmauran san biṗarṗar len nibenamit ləbimat balai.

¹² Imagenan beti, nəmatan itah tabtab mai ginamito, be navit na-ləŋon-isa-vəsa-an enan sinamito, evi nəmauran vi sutuai məttokade.

¹³ Natosian ike, “Norin nəlogw len aGot, imaienan nutor.”* Len aNunun nadəlomian enan ŋai, ginamit am, namtusor husur namtorin nəlonamit len aGot.

¹⁴ Namtusor husur namtoləboii ke, aGot togol Nasub aYesu tole məhat dan nəmatan, dereh tigol ginamit am namtile məhat mai aYesu hən besəhar gidat p̄isi, ginamit mai gamito, hən datbeil len nəhon.

¹⁵ Namtudan ḅur natgalen p̄isi m̄os gamito, hən navoian aGot toviol kəmas həni beliv nəvanuan bisobur van vasobur am gəm hən aKristo. Ale len galito, nasipaan dereh tepul səsəhov, hən nəvanuan ləbisal suh nəyalyalan siGot.

¹⁶ Imaienan, namtudan tabtab hən namtbikel

---

* **4:13:** Psa 116.10

ur na-kel-gati-an toveveu. Naut kəmas nibenamit tovi pan van hən bimat balai, aGot igol nəlonamito iveveu am husur nəmariboŋ gail pisi.

¹⁷ Husur na-ləŋon-isa-vəsa-an sinamit gagai savi natideh, asike idareh inoŋ. Be nəvit na-ləŋon-isa-vəsa-an enan evi natite, igol nabiltiyalyalan mōs ginamito topat vi sutuai.

¹⁸ Imagenan namtsənaŋ masuŋ hən nəsa namttoləboi namtberisi gagai, husur asike idareh tinoŋ. Be namtunau masuŋ hən nəsa namttodədas nəmtberisi, husur dereh tipat vi sutuai.

5

¹ Husur namtoləboii ke, nəboŋ naim nətaŋolen egai namttotohtoŋ lan bəmətartar, nəboŋ namtbimat, dereh namtikad naim toveveu len nəmav, aGot toum həni mōs ginamito, avan ideh saum həni. Dereh namtikad nibenamit bitoh vi sutuai.

² Be nibenamit gagai len navile a pan, namtupetəmas həni, namtoləŋon masuŋ hən namtbesun nibenamit hən nəmav hum namttosun nahurabat toveveu.*

³ Husur nəboŋ namtbesun nibenamit hən nəmav binonŋ, asike namtumalmal hum nibenamit tobuer.

⁴ Husur nəboŋ namttotoh len nibenamit hən navile a pan, namtupetəmas həni, namtoləŋon isa. Savi husur namtuke namtimat, be husur namtuke namtesun nibenamit toveveu hən nəmav, hən nibenamit hən nəmatan bebuer, ale namtbikad nibenamit toveveu hən nəmav.

---

* 5:2: Rom 8.23

⁵ AGot boh igol ginamit m̄os natgalenan, ale eviol h̄en aNunun mai ginamito, hum toririn̄ gol ginamito, h̄en namt̄bel̄əboii ke natit p̄isi tokel gati, dereh timagenan.

⁶ Imagenan namtoil b̄ur tabtab h̄en nam̄ətahwan sinamito. Namtol̄əboii ke n̄əboŋ namttokad nibenamit h̄en navile eg a pan, namtsatoh a im mai aGot sal.

⁷ Husur, nāp̄isal h̄en n̄əmauran sinamito ipat len nad̄əlomian, savi len n̄əsa namttorisi.

⁸ Evoi, namtopul tabtab h̄en na-il-ḅuri-an, ale namtol̄əŋon ke, namterin̄ nibenamito, h̄en namt̄bivan h̄en namt̄bitoh a im mai Nasuḅ.

⁹ Imagenan, namt̄bitoh len nibenamit h̄en navile eg a pan o namt̄bimat, a m̄əhat h̄en natit p̄isi am, namtuke Nasuḅ teh̄əhāvur h̄en ginamito.

¹⁰ Husur gadit p̄isi dateil m̄au len n̄əhon aKристо h̄en b̄ep̄əp̄ehun navoian dan n̄əsaan len gadito. Ale gadit p̄isi dereh datikad nāp̄urp̄uran tonor h̄en n̄əsa dattogol tovoi o tosa len n̄əmauran sadit gail len navile eg a pan.*

Len aKристо mitikad navoivoian mai aGot

¹¹ Imagenan, husur ke namttol̄əboi nam̄ətahwan len n̄əyalyalan siNasuḅ, namtohisi hisi h̄en n̄əvanuan gail l̄əbel̄əboi səhot nakitinan husur aYesu. AGot el̄əboi p̄is n̄əsa topat len n̄əlonamito, ale nuvatvat viri ke, gamit am m̄ətel̄əboi kitin h̄en ginamit maienan.

¹² Namtsak̄əmaienan mai gamit h̄en namt̄bisor sal suh ginamit t̄ətas, be h̄en m̄ət̄b̄eviv len ginamito, h̄en m̄ət̄bel̄əboi m̄ət̄bisor var alat lotoviv len

---

* **5:10:** Rom 14.10

nəsa nəvanuan toləboi ðerisi, be nəsa topat len nəlon nəvanuan savi natideh len galito.

¹³ Hum ma nəvanuan galevis lotonau suluvi ke namttovinvinu. Namtðevinvinu, namtumaienan mōs nəyalalan siGot. Ale nənauan sinamit ðivoi, namtumaienan hən namtðevi tarhət samito.

¹⁴ Husur na-ləmas-buni-an seKristo iwol hən ginamito. Husur namttoləboi səhoti ke: aKristo imat sivanuan þisi, imat salit þisi; imagenan, ehum gidat þisi dattomat.

¹⁵ Ale aKristo imat sivanuan þisi. Imat salit þisi hən ke, nəvanuan lotokad nəmauran lan, asike ləbɛhusur naləŋonian salit səbolito, be hən ləbɛhusur naləŋonian siYesu tomat salito, aGot togol tole məhat dan nəmatan.

¹⁶ Ale gagai van naləboian sinamit ke nəvanuan tovoi o tosa savi nabunusian silat navile a pan am. A mō namtohusur nəvide enan. Namtunau ke aKristo tovi vanuan tin ŋai sumian gidato. Be gagai namtsənau səmaienan am.

¹⁷ Imaienan, avan ideh tovi seKristo, egəm vi vanuan veveu aGot togole. Nəmauran ta mō eɓuer, avan enan egəm veveu!

¹⁸ Ale aGot māu igol natgalen þisi. A mō datukad nəsasaan mai aGot, be len aKristo, aGot igol datukad navoivoian maii. Ale evi aGot boh tolav nauman mai ginamito, hən namtðeliv alat lotokad nəsasaan maii, gəm həni, hən ləbikad navoivoian maii.

¹⁹ Ale len aKristo, aGot eliv nəvanuan navile a pan gəm həni, hən asike nəsaan salit ðevi nəkabut salit am hən ləbipanis sile, be hən ləbikad navoivoian maii. Ale eriŋ napisulan enan len

navəlanamito hən namtbikel uri.

²⁰ Imagenan, namtusor len nahəsan aKристо. Ehum, len ginamito, aGot tosor mai gamito. Len nahəsan aKристо, namtous gamit hən mətbegəm hən aGot. Mitikad navoivoian maii māu!

²¹ AKристо səkad nəsaan ideh. Avil aGot erin nəsaan sadit p̄isi lan hən b̄ipanis sadito. AKристо egəm vi nəsaan, hən ke, len gai, datbegəm vi nanoran siGot.

6

¹ Ginamit namttoum mai aGot, namtous idan ke, navoian aGot toviol kəmas həni mai gamito, satipat kəmas.

² Husur len natosian san aGot ike,
“Len namityal tonor həni,
nosəsələn hən gaiug.

Ale len nəboŋ hən nəb̄ilav kuv gaiug dan nəsaan sañ,

novi tarhət sañ.”*

Mətesəsələn! Gagai evi namityal tonor. Daməŋai evi nəboŋ hən aGot b̄ilav kuv nəvanuan dan nəsaan salito.

³ Len nəmauran sinamito, namtsagol natideh hən avan ideh b̄ipes həbet lan, teh dan nadələmian san. Nəmauran sinamit imajenan hən avan ideh asike b̄isor mədas na-kel-uri-an tovoi sil ginamit namttokel uri.

⁴ Be len natit p̄isi namttogole, nəvanuan loləboi ləberisi ke, namttovi vanuan nauman siGot. Imasil len nəmauran sinamito. Namtudaŋ b̄ur na-ləŋon-isa-vəsa-an nəboŋ nəvanuan lotomədas

---

* 6:2: Isa 49.8

ginamito. Namtudaŋ þur natit gail lotogol na-ləŋon-isa-an, mai namtudaŋ þur nəmauran todaŋ.

⁵ Nəvanuan gail luʋas habat hən ginamito, loriŋ ginamit len naim bəbaŋis, loluʋoh hən ləbēmədas bun ginamito. Namtoun idaŋ habat, namtsəpat savoi, nəmal ihat ginamito.*

⁶ Len natgalenan imasil ke, namttovi vanuan nauman siGot. Nəlonamit imasil bathut nəmauran sinamit iveveu. Namtukad na-ləboi-səhoti-an hən nakitinan, namtutoh mədau naut kəmas nəmauran todaŋ. Namtugol navoian hən namtəvi tarhət sinəvanuan gail, nəlonamit epul hən aNunun aGot, namtoləmas bun nəvanuan gail len nakitinan.

⁷ Namtukel ur nakitinan len nədaŋan siGot. Nanoran namttokade len nəhon aGot ehum nəbu nəbalan len navəlanamit nəmatu hən namtəbiʋal həni, mai nasilt* len navəlanamit nəmair hən namtəbesusuah lan.

⁸ Nəvanuan galevis loputsan nahəsanamito, galevis am lunau ke namttovi ut kəmas ŋai. Nəvanuan galevis lusor sal suh ginamito, galevis am lusor mədas nahəsanamito. Namtokitin be luke namttovi vanuan gəgəras.

⁹ Naut kəmas lotoləboi ginamito, lokəta səhor ginamit hum lototətan hən ginamito. Akis nəmatan sinamit ipat pəpadaŋ, be məteris, namtumaaur sal! Lobilas habat hən ginamito be ləsagol namtsəmat sal.

¹⁰ Namtulolosa be namtukemkem tabtab. Namtovi məsal, be namtugol nəvanuan isoþur lopul hən

* **6:5:** Uman 16.23   * **6:7:** *Nasilt* evi nahudhut nətarhai o nametəlai toþospos gototəgau len navəlam nəmair hən gəbesusuah lan len nabiltiʋalan. Asike gəbesusuah lan, naenemi gail dereh lisar bun gaiug o dereh lita bun gaiug.

natit topat vi sutuai. Ehum namtsəkad natideh, be ginamit m̄au namtukad natit p̄isi!

¹¹ Gamit a Korint, namtosəman nakitinan len gamito tia. Namtoləmas masuŵ hən gamito len nəlōnamit kavkav.

¹² Namtoviol habat hən na-ləmas-buni-an sinamit mai gamito, be gamit mətoviol kinit na-ləmas-buni-an samit mai ginamito.

¹³ Gagai nusor mai gamit hum məttovi anatumw gail. Mitivar na-ləmas-buni-an sinamito. Məteləmas bun ginamit sum̄an namttoləmas bun gamito.

Samtibon mai alat ləsəkad nadəlōmian

¹⁴ Samtibon mai alat ləsəkad nadəlōmian sum̄an məttoŷitp̄itoŵ mai galito. Samteudud mai galito. Naten sanor. Husur nanoran edədas bibon mai nəsaan boŋ ideh, mai nam̄ial edədas bikad naḅonan mai nəmargobut.

¹⁵ Mətunau ke aKris̄to mai aSetan† arosua len natideh a? Aoa! Ale nəvanuan nadəlōmian mai nəvanuan səkad nədəlōmian aroləboi arḅesua mabe? Arodədasi!

¹⁶ Ale naim siGot, sanor hən nəvanuan bilotu hən nələblab gail lohōim. Be gidat m̄au datovi im siGot nəkadun nəmauran.* Ehum aGot tokele ke, “Dereh nitoh len galito.

Dereh niyar mai galito.

Ginau dereh nevi Got salito,

ale levi nəvanuan sagw gail.”*

¹⁷ Imaienan, Nasuḅ aGot ikele am ke,

“Mətepərehw dan galito. Mititoh a tut dan galito.

---

† **6:15:** Len naut egai nasoruan ta Kris̄ ike aPel̄iar. Ale nəvanuan lokis aSetan hən aPel̄iar mai aPel̄ial. * **6:16:** 1Kor 3.16 * **6:16:** Lev 26.12; Eze 37.27

Samtibar natideh tobĩñbĩñal len nabunusian sagw.

Mətbĩgol bĩmagenan,

dereh nehəhəvur hən mətbĩtoh mai ginau.*

¹⁸ Beti ginau dereh nevi atəmamito,
ale gamit mətevi anatugw gail mai anatvav-
igw gail.”

Nasub aBiltidanjan ekəmaienan.*

7

¹ Bathudud nadələmian notoləmas bun gamit pisi, husur ke dattokad na-kel-gati-an galenan, datimasdakuv natit pisi tobĩñbĩñal dan nibedat mai nanunudato hən datbiveveu buni. Len namətahwan len nəyalyalan siGot, datimashusur aGot len nələdat kavkav hən nəboruan san bĩkavkav len gidato.

Nahəhəvuran siPol

² Sa-nələmit temətahun ginamito, be məteləmas bun ginamito. Namtsagol səsa hən avan ideh, namtsamədas avan ideh, namtsagəras avan ideh hən namtbĩkad nəsa tovi esan.

³ Ginau nəsakəmaienan hum notoke mitipanis. Hum notokele a mo, na-ləmas-bun-gamito-an sinamito etibau masuŵ. Naut kəmas namtbĩkad nəmauran o namtbĩmat, namtoləmas bun gamito vəsa.

⁴ Nukad na-il-buri-an hən nəbesəman nakitinan len gamito, ale noŵiv masuŵ len gamito. Naut kəmas na-ləŵon-isa-vəsa-an pisi namttokade, mətugol noləŵon ivoi habat am len nəlogw van van, nəlogw epul səsəhov hən nakemkeman.

* **6:17:** Isa 52.11   * **6:18:** 2Sam 7.14; Isa 43.6

5 Nəboŋ namttobar naprovens Masetonia, namtsəkad nəŋavŋavan ideh. Len naŋide p̄isi nəvanuan lugol namtoləŋon isa v̄esa. Naŋitv̄ituhan gail ludar vis ginamito, mai namətahwan len nəlonamit igol nəlonamit etuhatuh.*

6 Be aGot, togol alat lotoləŋon tosa lotoləŋon tovoi am len nəlolito, gai igol namtoləŋon ivoi am len nəlonamito, husur aTitus togəmai.

7 Namtohəhaŋur hən nagəmaian san, be savi enan ŋai, namtohəhaŋur masuŋ am nəboŋ tokel uri ke gamit məttogol toləŋon tovoi am len nəlon. Ikele ke məttoləŋon masuŋ hən mətberis ginau, hən mətbikad navoivoian mai ginau, ikel ur nətaŋ-lolosa-an samito van hən ginau, mai ikel ke məttoləŋon masuŋ hən mətbevi tarhət sagw len nauman sagw. Nəboŋ tokəmaianan, nukemkem habat am.

8 Naut kəmas nalobulat napisulan sagw ta m̄o togol məttoləŋon tosa, nəsalolosa hən nototosi van hən gamito. A m̄o nulolosa, husur notoləboii ke totunus gamito len namityal tokəkereh.

9 Be gagai nohəhaŋur. Nəsahehaŋur husur nalobulat totunus gamito, be husur natunusian igol məttopair dan naŋide samito. Natunusian samito igol məttololosa hum aGot toləŋoni, hən asike natideh namttogole bəmədas gamito.

10 Husur nalolosaan togəm len aGot iŋan hən nəpairan dan nəsaan; beti aGot ilav kuv gidat dan nəsaan sidat mai nəpanismen tonor həni. Sa-nələdat tisa husur nalolosaan tomaienən. Be nalolosaan togəm len nəvanuan navile a pan ŋai, iŋan hən

---

* 7:5: 2Kor 2.13

nəmatan.

¹¹ Nalolosaan enan samit togəm len aGot, iʋan masuʋ. Mitinau naʋite len gamito. Mətoləŋon masuʋ hən mətʃbigol nəsa tonor. Mətoləŋon masuʋ hən asike mətʃbikad natideh hən ʃbigol nahurumit ʃbisa. Nəlomit epəŋas gamit gabag bathut nəsaan totov len gamito. Mətomətahw len nəyalyalan siGot, mətoləŋon masuʋ hən mətʃberis ginau, hən mətʃbikad navoivoian mai ginau tətəs. Mətoləŋon masuʋ hən mətʃbevi tarhət sagw len nauman sagw. Mətoutaut hən mətʃbipansəm avan ideh togol tosa, hən ʃəhusur naʋide tovoi. Mətuŋol natit ʃisi hən tomasil ke məttogol tonor len naten tovisi.

¹² Imaienan, naut kəmas nototos naləʃbulat napisulan enan, nəsatosi mōs atenan togol tosa, nəsatosi mōs nəvanuan aten togol tosa həni. Nutosi hən ke, len nəhon aGot, nəʃbigol ʃarʃar hən gamit ke, məttoləŋon masuʋ hən mətʃbevi tarhət sagw len nauman sagw.*

¹³ Imagenan namtoləŋon ivoi habat am len nəlonamito. Be savi enan ŋai. Namtohəhəʋur masuʋ len nakemkeman seTitus, husur gamit ʃisi mətuŋol nənauan san satuhatuh am, mətuŋol nəlon evi pan, ikad natəmat.

¹⁴ Nəboŋ notosor mai aTitus a mō husur gamito, nusor sal suh gamito, ale isaʃi ke notokitin, gol nahurugw səsa len gamito. Be hum natit ʃisi namttokel mai gamit tia tokitin, len naʋide tomaienən, na-sor-sal-suh-gamit-an namtukel mai aTitus egəm vi kitinan.

---

* 7:12: 2Kor 2.5

15 Inau tɛlmam hɛn natohan san mai gamito. Mɛtugol husur nɛsa tokel buni mai gamito. Ale naut kɛmas mɛtomɛtahw lan, ninemit epil, mɛtohɛhaʋur hɛn totoh mai gamito. Nɛboŋ tonau tɛlmam hɛn natgalenan, elɛmas masuʋ am hɛn gamito.

16 Husur natgalenan, gagai nukemkem masuʋ. Nolɛboi buni ke, dereh mitigol nɛsa tonor.

8

Mɛtevurʋur na-bubulah-vat-an samito

1 Bathudud nadɛlomian, namtuke mɛtelɛboi naʋit navoian, aGot toviol kɛmas hɛni mai alat siYesu gegai, len naprovens Masetonia.

2 Naut kɛmas na-lɛŋon-isa-vɛsa-an togol kitev nadɛlomian salito, nakemkeman epul sɛsɛhov len galito. Naut kɛmas lotopar tite, len nakemkeman salito, loviol habat.

3 Nukel nakitinan, nɛsa lotolɛboi lɛʋeviol hɛni, loviol habat am sɛhori. Be avan ideh sɛtaltal hɛn galito. Lugole len nalɛŋonian salit sɛʋolit ŋai.

4 Lous taltal hɛn ginamito hɛn namtɛʋidanɩ hɛn lɛʋikatɛʋol hɛn na-bubulah-vat-an mɛs alat siGot len naut a Jerusalem.*

5 Nɛsa ginamit namttonau ke lotolɛboi lɛʋigole, lugol habat hɛni am sɛhori. Galit mɛau, loviol mɛtɛkav hɛn galit sɛʋolito mai aGot, ale len nalɛŋonian siGot, lorin galit len navɛlanamito.

6 Ale husur aTitus totuʋat vi tarhɛt samit a Korint hɛn mɛtɛbebubulah vat mɛs alat a Jutea, namtukel maii ke, tetɛlmam van hɛn gamito hɛn

* **8:4:** Hɛn naves 1-4, ris Rom 15.26; Uman 11.27-29

þevi tarhæt samito, hæn mætþigol nauman enan togəm len navoian samito, þinonj.

⁷ Gamit mætöpul səsəhov hæn natit þisi tia. Mætöpul hæn nadəlomian, nasoruan, naləboian, nalənonian hæn mætþigol nəsa tonor, mai na-ləmas-buni-an len gamito togəm len ginamito. Husur mættopul hæn natgalen maienan, samteviol kinit be mətəviol habat.

⁸ Nəsakel natenan hum nakelean todaņ. Be nuke neləboi nakitinan husur na-ləmas-buni-an samito. Imaienan nonənoŷ həni mai na-ləmas-buni-an silat siYesu len naut tiltile lotolənon masuŷ hæn ləþigol na-vi-tarhəte-an.

⁹ Husur mətöləboi navoian aMasta sidato, aYesu Kristo toviol kəmas həni. Naut kəmas topul hæn natite, gamit m̄au, aYesu egəm vi məsəl m̄os gamito, hæn ke, len nə-par-tite-an san, mətþepul hæn nəmauran kitin.*

¹⁰ Imaienan, nabunusian sagw imaiegai ke: Nəsa məttotubət həni, ivoi ke mitigol tinonj. Len nasihau tovan tia, gamit mətotubət bubulah vat m̄os alat a Jutea, ale mətəhəhaŷur hæn mətþigole.

¹¹ Gagai ivoi ke mitigol tihav. Imagenan, hum mətölənon masuŷ hæn mətötubət həni, ivoi ke mətələnon masuŷ hæn mətþevurvuri. Ale mətəviol len nəsa məttoke.

¹² Husur, mətbelənon masuŷ hæn mətþəviol, aGot ehəhaŷur hæn naviolan samito. Husur aGot saus nəsa datsəkade, eus gidat hæn datþəviol len nəsa dattokade.

---

* **8:9:** Mat 8.20; Flp 2.6-8

13 Nəsakel natenan hən nəmauran samit bidaŋ o hən mətbẽmidol, ale nəmauran sinəvanuan tile gail bimalum̃lum̃. Ao noləŋon ke tikad naŋitpitoṽan.

14 Gagai nəsa məttopul həni eləboi bevi tarhət silatenan lotom̃dol. Ale nəboŋ mətbẽmidol be ləbẽpul hən natite, dereh leləboi ləbẽvi tarhət samito. Ale bimaianan, ikad naŋitpitoṽan.

15 Hum natosian siGot toke,
“Nəvanuan topisan nəmanna tosoḅur, nəhanian han səmasuṽ.

Ale nəvanuan topisan nəmanna sasəḅur,
nəhanian han sam̃dol.”*

APol esəvat aTitus vi Korint tətəs

16 Nosipa vi təban aGot tolav mai aTitus naləŋonian toŋitoṽ hən naləŋonian notokade—naləŋonian hən bevi tarhət samito,

17 husur aTitus ehəhaṽur hən todaṽ hən biŋol nəsa namttokel maii. Ale husur toləŋon masuṽ hən bevi tarhət samito, len naləŋonian san gabag, erin naut egai, ivan hən gamito.

18 Ale namtosəvat avan sual am mai aTitus. Gai awawa len nadəlomian, ale alat siYesu len naut pisi lusor sal suhi hən nauman san m̃os na-kel-uri-an tovoi.

19 Savi enan ŋai. Alat siYesu len naut gale-nan lutabtabuh lan hən biyar mai ginamito, hən namtbipat naviolan vi Jerusalem. Naviolan enan ipat len navəlanamito hən namtbekətkəta təban, hən nəvanuan gail ləbisal suh nəyalyalan siGot, ale hən bimasil ke, namttoləŋon masuṽ hən namtbevi tarhət salito.

---

* 8:15: Exo 16.18

20 Namtomətahun avan ideh bisor bisa hən gina-
mito sil na-kətkəta-təban-an hən nabiltiviolan enan
topat len navəlanamito.

21 Husur namtuke namtigol nəsa tonor səlanı,
savi len nəhon aGot ɲai, be len nəhon nəvanuan gail
am.*

22 Ale namtosəvat avan sual am hən bitah mai
gəlaru. Atenan evi awawa nadələmian sinamito.
Len navide isəbur namtobunusi ke tovoui. Nam-
tusab vəha-səbsəbur həni ke toləɲon masuʋ hən
bigol nəsa tonor. Ale gagai eləɲon masuʋ hən bevi
tarhət samito, husur səkad nə-lon-uri-an ideh len
gamito.

23 Bikad nausian ideh husur aTitus, nekəmaiegai
ke: iɲon mai ginau, namroum bənbəon hən
namrbevi tarhət samito. Ale awawa nadələmian
eru enan sinamito, gəlar boh, arovi ahai pispisul
silat siYesu len naut tiltile gail. Len gəlaru, nahəsan
aKristo iyalyal am.

24 Imagenan, nuke mitigol na-ləmas-buni-an
samito van hən galito timasil hən galito, hən alat
siYesu len naut pisi ləbeləboi səhoti ke, nəbəɲ
namttosor sal suh gamito, namtokitin.

9

Naviolan mōs alat a Jutea

1 Naloɲulat napisulan egai nototosi husur navi-
olan mōs alat siGot a Jutea, asike nətatosi van hən
gamit, tavoui ɲai,*

2 husur noləboii ke məttoleɲon masuʋ hən
mətbevi tarhət salito. Ale nusor sal suh naləɲonian

* 8:21: Pro 3.4; Rom 12.17 * 9:1: 2Kor 8.1-7

samito mai alat aMasetonia. Nuke, “Alat a Akaia loutaut hən ləbēviol len nasihau tovan tia.” Ale nələŋon-masuv̄-həni-an samito hən na-vi-tarhəte-an eður nəlolito, gol isoður len galit lotuḅat viol.

³ Ale alatmiḅan len nadələmian totor enan, nosəvat alatenan van hən gamito, hən ləbēvi tarhət samito, hən naviolan samit ḅeutaut. Ale nomətahun na-sor-sal-suhi-an sagw husur gamito ḅevi libliboŋan. Be nuke mətəutaut hum notokele tia ke məttomaianan.

⁴ Husur, gamit asike mətḅigole, ale nəboŋ nəḅegəmai, nəvanuan galevis ta Masetonia ləḅitah mai ginau, ale ləḅisaḅ na-utaut-həni-an samit ḅeḅuer, nahurunamito dereh tisa husur namttoriŋ nəlonaimit len gamito, be mətsautaut. Ale gamit am, nahurumito dereh tisa.

⁵ Imagenan, nunau ke nimassəvat awawa lototor enan van hən gamito a tahw hən nəḅegəmai, hən ləḅigol naviolan məttokel gati ḅeutaut. Noləŋon ke naviolan enan, egəm len nahəhaḅuran, sagəm len nə-tabulol-bulosi-an.

⁶ Mitinau gat nategai ke: nəvanuan tomabul kinit namisurhute, len nəmatuan dereh tikad kinit nəhanian. Nəvanuan tomabul tosoḅur, len nəmatuan dereh tibaŋ hanian.

⁷ Gamit p̄isi mətēviol hən nəsa gamit v̄isusua məttodaḅ həni tia len nələomito. Samteviol len namətahusian o len nə-taltal-həni-an ke mitimas-gole. Husur aGot eləmas bun nəvanuan toḅəhaḅur hən ḅeviol.

⁸ Ale aGot eləboi ḅeviol habat mai gamito, hən mətḅepul səsəhov, hən asike mətḅem̄idol hən

natideh boŋ ideh. Ale len nesa mættopul hēni, mætōlēboi mætḃevi tarhæt sinəvanuan tile gail.

⁹ Hum natosian siGot toke,
 “Len nahəhaṽuran san, akis eviol hən natit isoḃur
 mai naməsal gail.

Nanoran san ipat vi sutuai.”*

¹⁰ Evi aGot boh tolav namisurhuwit gail mai nəvanuan tobubulani, hən bəgəm vi bəta hən nəvanuan ḃihani. Len naṽide tomaienān, aGot dereh tilav namisurhut gail ḃisoḃur am hən mætḃevi tarhæt sinəvanuan hēni. Ale dereh titov hən ḃiṽan masuṽ hən naṽit nanoran len gamito.*

¹¹ AGot dereh tigol mætepul səsəhov hən natit ḃisi tovoi, hən mætḃeviol habat akis. Ale nəboŋ namtḃilav naviolan samito mai alat lotomḃidol, dereh lesipa vi təban aGot.

¹² Husur naviolan samit hən na-vi-tarhəte-an dereh tikad naṽit teru. Alat siGot a Jerusalem lotomḃidol, asike lomḃidol am, ale len nahəhaṽuran, dereh lesipa vəha-sōḃsoḃur vi təban aGot.

¹³ Len naṽit na-vi-tarhəte-an eru enan, dereh lisal suh nəyalyalan siGot bathut mættogol nesa tokele, ale len nəhon nəvanuan gail mættokel ke na-kel-uri-an tovoi husur aKristo ekitin. Ale dereh lisal suh nəyalyalan siGot bathut mættoviol masuṽ hən nəvat mai galito mai nəvanuan ḃisi.

¹⁴ Ale len na-ləmas-bun-gamito-an salito, dereh lisor tuṽ mōs gamito, husur naḃiltivoian aGot toviol kəmas hēni mai gamito.

¹⁵ Datesipa vi təban aGot hən naviolan san dat-todədas datḃikel vəsvəsaii.

---

* **9:9:** Psa 112.9   * **9:10:** Isa 55.10

10

Nədaŋan siPol hən na-il-a-mō-an

¹ Ginau m̄au, aPol, nous gamit hən natsua. Hum ma məttoke nəboŋ nototoh mai gamito nəlogw emədau, nəsavi natideh, be nəboŋ nototoh a tut naṽide sagw idan van hən gamito, nitos nalobulat todaŋ van hən gamito. Be len AKristo, nəlon tomədau, togol tomədau hən nəvanuan gail,

² nous gamit ke, mitigol naṽide samit tinor, hən asike naṽide sagw bidaŋ van hən gamit galevis lotonau ke, namttohusur naṽide silat navile eg a pan.

³ Husur, naut kəmas namttotoh len navile a pan, len nəbiltibalān namttoḅal lan, namtsəḅal suṁan alat navile a pan.

⁴ Ao, natit nəḅalan namttoḅal hən gail lukad nədaŋan siGot, hən ləḅitohtoh naut ideh aSetan toum həni len nəmauran sinəvanuan topat kəkol həni dan aGot. Namtoḅipitas nagəgərasan lotosor tas nakitinan len na-sor-levlev-an ideh.

⁵ Ale nə-patpat-nəvanuan-an ideh məhat toil gol nəvanuan dan aGot, hən asike ləḅeləḅoii, namtoḅipitasi. Nənauan ḅisi, namtubaŋis gat gail hən ləḅigol nəsa aKristo tokele.

⁶ Ale nəboŋ mətḅigol kavkav hən naləŋonian seKristo, dereh namteutaut hən namtḅipansem nəvanuan ḅisi lotomətahun ləḅigol husuri.

⁷ Gamit mətoris nəsa topat vivile ŋai! Be mitinau nategai ke: Avān ideh binau ləḅoii ke tovi seKristo, tinau len gai gabag tətās am ke, ginamit am namtovi seKristo suṁan gai.

8 Hum ma mættonau suluvi ke, notosor sal suh habat hæn na-il-a-mo-an Nasuð toriŋi len navəlanamito. Be eriŋi len navəlanamito hæn namtðigol mætðidaŋ am len nəmauran samito, savi hæn namtðemədas nadəlomian samito. Imagenan nahurunamito səsə lan.

9 Nomətahun mætðinau ke, notoləŋon ke, mætðemətahw len naləðulat napisulan nototos gail.

10 Husur gamit galevis luke, “Len naləðulat napisulan san gail nasoruan siPol eməlas, idaŋ, be nəboŋ totoh mai gidato, gai sədaŋ, ale nasoruan san savi natideh.”

11 Nəvanuan lotomaienan limasnau səhoti ke, nəsa namttokele len naləðulat napisulan gail nəboŋ namttotoh a tut, epi-tov hæn nəsa namtðigole nəboŋ namtðegəmai.

12 Namtomətahun namtðepi-tov hum nəvanuan galevis lotosor sal suh galit səbolito. Namtomətahun namtðenənoŋ hæn ginamit mai galito. Nəboŋ lotonənoŋ hæn galit mai galit gabag ŋai, hum lotovi natesua tonor hæn ləbeləboi səhot galit gabag lan, lumelmel.

13 Be ginamit, namtsasor sal suh ginamito səhor nakitinan. Ao, dereh namtisor sal suh ginamit len nauman aGot toriŋi len navəlanamito ŋai. AGot eriŋ navilah hæn nauman enan, nauman enan sinamito, etibau van vəbar gamito.

14 Len na-sor-sal-suhi-an sinamito, namtsasəhor navilah hæn nauman aGot toriŋi. Husur naut samito ipat len navilah enan, ale namtogəm bar gamit a Korint metəkav hæn namttokel na-kel-uri-

an tovoi husur aKристо.

¹⁵ Ale namtsasor sal suh nauman avan tile am togole hən namt̃ipatpat ginamit məhat lan. Avil namtuvatvat viri ke, nadəlomian samit dereh tetibtibau am hən namt̃igol nauman βetibau habat am len gamito.*

¹⁶ Bimagenan, dereh namteləboi namt̃ikel ur na-kel-uri-an tovoi len naut gail lotopat a tut dan gamito. Husur namtomətahun namt̃isor sal suh nauman namttogole len naut nəvanuan tile am toumum lan tia.

¹⁷ Be hum natosian siGot toke, “Avan ideh toke βisor sal suh natideh, tisor patpat Nasub̃ aGot məhat.”*

¹⁸ Husur nəvanuan tosor sal suh gai, aGot sahəhaʋur həni. Be nəvanuan aGot tosor sal suhi, aGot ehəhaʋur hən avan enan.

11

APol mai ahai pispisul gəgəras gail

¹ Noləjon ke mitidam̃ hən nəβisor sal suh kəkereh hən ginau bai. Hum ma məttonau ke notomelmel, be nous gamit hən mət̃besəsəloj husur ginau.

² Nulekol hən gamito len nalekolan siGot. Gamit mət̃osuṃan navensus toveveu, ale nukel gati ke tilah mai naulum̃an tosua ηai, aKристо.

³ Be nomətahw ke mət̃osuṃan aIv, nəṃat togərası len naʋide hən na-sor-hehe-an. Ginau nomətahw ke, hum ma avan ideh βegəras gamit, hən βemədas nənauan samito, liv gamit dan aKристо, hən asike mət̃ıdanj lan am len nəlomit toveveu.*

* **10:15:** Hən naves 13-15, ris Rom 15.17-21   * **10:17:** Jer 9.24;
1Kor 1.31   * **11:3:** Gen 3.1-5, 13

⁴ Husur mətöhəhəvur hən məttodañ hən avan ideh togəm hən gamito, naut kəmas tokel ur aYesu totile dan aYesu egaii namttokel uri, naut kəmas məttokad nanunun nagəgərasan ideh totile dan aNunun aGot məttokade a m̄o, naut kəmas məttodəlom na-kel-uri-an ideh tovoi totile dan na-kel-uri-an tovoi məttokad nadəlomian lan a m̄o.

⁵ Be alat məttonau suluvi ke lotovi “bilitihai pispisul gail,” len nabunusian sagw, ləsəyalyal səhor ginou len natideh.

⁶ Hum ma nəsekad namitisau hən nasoran, be nukad na-ləboi-buni-an. Len nañide p̄isi namtugol natenan imasil buni hən gamito.

⁷ Nəboŋ notokel ur na-kel-uri-an siGot mai gamito, nəsaus nəvat o natideh am hən gamito. Nugol nəlogw emədaυ hən nəbeputsan gamito. Nəboŋ notogol tomaienən, mətunau ke notogol nəsaan a?

⁸ Noum kəmas m̄os gamito, be alat siYesu len naut tiltile gail am lobubulah vat m̄os ginou. Ehum notovənvənah dan galito hən nəbēvi tarhət samito.

⁹ Nəboŋ nototoh mai gamito, nəboŋ notom̄idol, nəsaus natideh ben gamit ideh. Husur nəbathudud nadəlomian lotogəm len naut a Masetonia, loviol p̄is nəsa notom̄idol həni. Nomətahun na-kətkəta-təban-ginou-an tovi nauman ideh todaŋ len gamito. Nəsaus natideh ben gamito, ale asike nigole boŋ ideh.*

¹⁰ Len nakitinan seKristo topat len ginou, səkad avan ideh len naprovens Akaia b̄igol na-sor-sal-suhi-an egai sagw b̄inoŋ.

---

* 11:9: Flp 4.15-18

11 Mætunau ke notokəmaienan husur nəsaləmas bun gamito a? Aoa! AGot eləboii ke, notoləmas masuṽ hən gamito!

12 Naṽide enan notohushusuri, dereh nehusur tabtab həni, hən ke, alat lotonau ke lotovi biltihai pişpisul seKристо, asike ləbikad naşisal ideh hən ləbisor sal suh galito hum lotoşitoṽ hən ginamito len natideh.

13 Nəvanuan lotomaienan lovi hai pişpisul gəgəras. Len nauman salit lolibliboŋ, ale len naṽide salito, logəgəras ke lotovi hai pişpisul seKристо, be ləsəmaienan.*

14 Nəsasəhoṽut len naṽide enan! Husur aSetan māu egəgəras ke tovi aŋel hən namial.

15 Imaienan, sadatesəhoṽut len nəvanuan nauman san gail lotogəgəras ke lotovi vanuan nauman hən nanoran. Len nəboŋ naməkot dereh lipanis sil nəsa lotogole.

Na-ləŋon-isa-an siPol mos aKристо

16 Nukel tas nategai am ke, samtinau ke notomelmel. Be mətbinau ke notomaienan, mətesəsəloŋ husur ginau bai, hum notomelmel, hən nəbisor sal suh ginau.

17 Len na-sor-sal-suhi-an egai sagw, nəsakel nəsa Nasuḅ toləŋoni, be nusor sunian nahəṽon.

18 Ale husur ke nəvanuan gail lotosor patpat galit məhat len naṽide silat navile a pan, ginau am dereh nimaienan.

19 Gamit mætunau ke mətukad nəkadumito, be mətoḥəhəṽur sal hən məttosəsəloŋ husur nahəṽon gail!

---

* **11:13:** Mat 7.15; 2Pit 2.1; KelV 2.2

20 Husur avan ideh bigol gai beil a m̄o h̄en gamito hum m̄ettovi slev san, m̄etudañ h̄eni! Avan ideh beḡeras gamito h̄en bihan pīs n̄evat samito, bīpatpat gai m̄ehat hum m̄ettovi ut k̄emas, o bīvos n̄etarhomito, gamit m̄au m̄etudañ h̄eni!

21 M̄etunau ke nahurugw timassa husur namts̄edañ s̄enav h̄en namttohusur nañide en salito a? Ao!

Nusor hum notomelmel, be natideh galit l̄ebikad na-il-ḥuri-an h̄en l̄ebisal suh galit h̄eni, ginau am nukad na-il-ḥuri-an h̄en n̄ebisal suh ginau h̄eni.

22 Galit lovi Ipru a? Ginau am novi Ipru. Galit lovi seIsrael a? Ginau am novi seIsrael. Galit lovi pasusan siApraham a? Ginau am novi pasusan siApraham.*

23 Lovi vanuañ na-vi-tarh̄ete-an seKristo a? Nusor hum notovinvinu be noum vi tarh̄et san habat am s̄ehor galito. Noum idañ habat s̄ehor galito, nutoh len naim b̄ebañis v̄eha-soḥur s̄ehor galito, nos̄es̄eloñ h̄en nabus h̄en na-bilbilas-masuḥ-an s̄ehor galito, ale n̄ematan ipat p̄epadañ h̄en ginau v̄eha-soḥur s̄ehor galito.

24 NaJu gail lobilas habat h̄en ginau v̄eha-39 len n̄emariboñ sua. Len n̄eyaran sagw gail lugol nabi-lasian enan v̄eha-rim.*

25 V̄eha-tor alat a Rom luḥas habat h̄en ginau h̄en n̄ehai gail. Len n̄eboñ sua lotubun ginau. V̄eha-tor n̄elanis notosah lan imaḥurḥur. Len nalenmariug esua mai nalenneyal esua nusal len naliliḥol mermer len tas.*

---

* 11:22: Flp 3.5 * 11:24: Deu 25.3 * 11:25: Uman 16.22, 14.19

²⁶ Nugol nəyaran isoḅur, ale nəmatan ipat pəpadaŋ akis. Ikad nawisel gail lotolev. Ikad nəvanuan vənvənah lotohəhaḅur hən ləḅigol nasənahən. NaJu gail luke nimat, alat ləsavi Ju luke nimat. Pəpadaŋ hən notomat len nəbiltivile, len naut masmas toḅḅəsw, len tas mai len natoħan sagw mai nəvanuan lotogəras ke lotokad nadəlomian.*

²⁷ Noum idaŋ mōs Nasuḅ, noum habat len nədaŋan sagw p̄isi, nəsəpat savoi vəha-sḅḅoḅur. Nupar hanian, numaduh habat, nəmal iħat ginau vəha-sḅḅur. Naut esusus habat hən ginau, nom̄idol hən nahurabat.

²⁸ Naut kəmas natideh gail am, akis nunau tuħatuh hən alat siYesu len naut tiltile gail. Nunau sḅḅuer hən nəp̄isal hən nəḅəkəkəta təban galito.

²⁹ Nəmauran salit ideh asike ḅidaŋ, ginau am nəsədaŋ. Nəvanuan ḅeliv galit ideh hən ḅipes həḅet, teh len nəsaan, ginau nəlogw ipaŋpaŋ.

³⁰ Nomətahun nəḅisor patpat ginau məħat, be nəḅimassor sal suh ginau, dereh nisor sal suh natgalenan togol tomasil ke nəsədaŋ.

³¹ Nokitin, nəsaliboŋ. AGot, aTəman Nasuḅ aYesu Kristo, nə-sal-suhi-an tevi təban vi sutuai sutuai. Gai eləḅoii ke notokitin.

³² A mō, nəḅoŋ nototoħ len naut a Tamaskus, nəgavna, aAretas tovi Kiŋ totabtabuh lan, ikel mai nasoltia san gail ke lekəkəkəta kəkol hən nəbiltivile enan hən ləḅitah gat ginau.

³³ Be len nəħad, nəvanuan galevis loriŋ ginau vi pan, tur len natuhḅopita topat len nəbiltiholəvat

---

* **11:26:** Uman 9.23, 14.5

hən nabiltivile. Nə nugam yav dan navəlan nəgavna enan.*

12

Nəboŋ aPol sədaŋ, len aKristo, idaŋ

¹ Naut kəmas na-sor-patpat-ginau-məhat-an savi tarhət sagw, nimassor sal suh ginau. Nuke nisor husur na-kəta-risi-an lotogəm len Nasuḅ mai na-kel-vəhoti-an san gail.

² Nələboi nauluŋan sua seKristo.* Len nasihau tovi 14 tia, aGot isaḅul atenan vi məhat vi lan nəmav.† Nəsaləboii ke tokad niben sal o niben toḅuer, be aGot ŋai eləboi natenan.

³ Evoi, aGot ŋai eləboii ke totoh len niben o tovivile dan niben. Be nələboii ke,

⁴ aGot isaḅul atenan vi məhat vi lan naut a Paratais.* Len naut ei esəsəloŋ hən nasoruan, nəvanuan səkad nasoruan hən ḅikele; nasoruan aGot sədaŋ hən avan ideh ḅikele.

⁵ Dereh nisor sal suh nəvanuan tomaienən. Be asike nusor sal suh ginau. Dereh nisor sal suhi ke nəsədaŋ ŋai.

⁶ Nətake nətasor sal suh ginau, asike nətamelmel husur nətakel nakitinan ŋai. Be asike nusor patpat ginau məhat, husur nomətahun avan ideh ḅipatpat ginau məhat. Be nuke nəbunusian sivan enan

---

* **11:33:** Hən naves 32-33, ris Uman 9.23-25   * **12:2:** Len naut egai aPol isor husur gai gabag.   † **12:2:** Len nasoruan ta Kris ike *nəmav na-vəha-tor-an*, be nəvanuan namitisau galevis lunau ke namilen *nəmav aGot totohtoh lan*. Len nənanuan salito datukad nəmav dattoləboi datḅerisi, datukad nəmav naməso gail lotopat lan, mai datukad nəmav aGot totohtoh lan.   * **12:4:** Luk 23.43

tipat ηai len nēsa toris notogole mai nēsa tosēsəlon hən notokele.

⁷ AGot emətahun nēbīpatpat ginau mēhat len na-kēta-risi-an mai na-kel-vəhoti-an galen sagw lotoy-alyal. Imaienan erin natesua todaη masuŵ len nēmauran sagw. Natenan ehūm nasunit nēhai tosar tabtab hən nibegw, ehūm napisulan togəm len aSetan hən bēmēdas ginau.

⁸ Nonjir Nasuŵ vəha-tor, nousi hən bīlav kuvi dan ginau.

⁹ Be ikel mai ginau ke, “Asike nulav kuvi. Navoian sagw notoviol kēmas hēni mai gaiug eləboi bētəgau gat gaiug, husur nəboη gēsədaη, nədaηan sagw epul masuŵ len gaiug.” Husur tokəmaienan, nohəhəvur hən nēbisor sal suh nədaηan sagw toŵuer, husur nəboη nəsədaη, nədaηan seKristo ipat len ginau.

¹⁰ Husur natenan, nohəhəvur hən nəsədaη; nəboη nəvanuan lotosəvar ginau, nohəhəvur; nohəhəvur hən natit lotogol notoləηon tosa; nəboη nəvanuan lotomēdas tabtab hən ginau, nohəhəvur; nəboη nototoh len nēmauran todaη, nohəhəvur. Nohəhəvur hən natgalen p̄isi m̄os aKristo, husur nəboη nəsədaη, len aKristo, nudaη.

APol inau masuŵ hən alat a Korint

¹¹ Nusor maienan hum ahoŵon, be gamit māu mətugol notomaienan. Gamit māu, inor hən mitisor sal suh ginau; husur naut kēmas notovi ut kēmas, alat məttonau suluŵi ke lotovi “bīltihai pispisul gail” ləsəyalyal səhor ginau len natideh.

¹² Len namerikel notogol gail len gamito, imasil ke notovi hai pispisul kitin. Len na-toh-mədau-an

nudaŋ þur nēmauran sagw todaŋ, nugol namerikel gail lotokel kot aYesu, nugol natit mættomaŋmaŋ len gail, mai natit lotogol nēdaŋan siGot tomasil.

¹³ Nēsa notogole len gamito eþitoŵ hēn nēsa notogole len alat siYesu len naut tiltile gail. Ikad natesua ŋai nēsagole len gamito. Na-kætkæta-tēban-ginau-an savi nauman ideh todaŋ len gamito. Hum ma mættonau ke naten tovi nēsaan, mæterubati dan ginau bai!

¹⁴ Gagai noutaut hēn nēþegēm hēn gamito. Dereh tevi nagēman na-vēha-tor-an sagw. Ale na-kætkæta-tēban-ginau-an asike evi nauman ideh todaŋ len gamito, husur nēsalēŋon natit samit gail, be nolēŋon gamito. Nokēmaienan husur savi hēn natətai þeum hēn þekætkæta tēban anan mai atēman þivoi, be ipat len anan mai atēman hēn arþekætkæta tēban natətai þivoi.*

¹⁵ Imaienan, nohēhaŵur hēn nēþeviol hēn ginau gabag mai natit þisi notokade mōs gamit. Ginau nēþelēmas masuŵ hēn gamito, gamit dereh mætelēmas kinit ginau a? Naten sanor!

¹⁶ Be naten tipat. Na-kætkæta-tēban-ginau-an savi nauman ideh todaŋ len gamito, be gamit galevis luke, len naŵide tosusuah, notogēras gamito hēn notovēnoh natit samit gail.

¹⁷ Mæþbinau ke tomaienan, kel mai ginau naŵide notogēras gamit hēni! Mitikel ur avan ideh notosəvati van hēn gamito, togēras gamit hēn nēþikad nəvat samito.

¹⁸ Nous aTitus idaŋ hēn þivan hēn gamito, ale nosəvat awawa nadəlomian sinamit maii. Ale aT-

* **12:14:** Uman 18; 2Kor 13.2

itus, egəras gamit m̄os nəvat a? Ao! Husur len nəmauran sinaməru namrukad aNunun aGot tosua ηai, ale naʋide sinaməru eṗitṗitoʋ ηai.*

¹⁹ Hum ma məttonau ke, namtotətəs gol ginamito vəbar gagai. Ao! Nəboη namttosor, namtusor len nahəsən aKristo len nəhon aGot. Ale gamit namttoləmas bun gamit ṗisi, natit ṗisi namttogole, namtugole hən mətḃidaη am.

²⁰ Husur nomətahw ke nəboη nəḃegəmai asike nəḃisaḃ gamit hum notoləηoni, ale gamit am asike mətḃisaḃ ginau hum məttoleηoni. Nomətahw ke mətḃikad naʋitʋituhan, nə-taḃulol-bulosi-an, nəlol paηpaη, nə-nau-gamit-səḃomito-an, nasoruan tomədəs nəḃoruan samit gabag, na-kel-nəmadumit-an, nə-patpat-gamit-məhat-an, mai nətaʋtaʋoran.

²¹ Nomətahw ke, nəboη nəḃegəmai aGot dereh tigol neməmau len nəhomito. Ale nənauan sagw etuharuh ke, dereh nəlogw tisa sil gamit isobur lotogol nəsaan a m̄o tia, be ləsəpair dan nəḃiηḃiηalan salito, naitian tosa, mai naʋide hən naitian taʋtaʋor.

13

Nalələgauan naməkot siPol

¹ Nəboη nəḃegəm ris gamito, dereh tevi nagəman na-vəha-tor-an sagw. Hum natosian siGot toke, “Nəboη avan ideh ḃikel uri ke avan tile togol nəsaan, nakitinan hən nəsa tokele teil ṗarṗar len na-kel-koti-an sinəvanuan toru o totor am.”*

* **12:18:** 2Kor 8.6, 16, 18 * **13:1:** Deu 19.15; Mat 18.16; 1Tim 5.19; Ipru 10.28

² Nəboŋ nototoh mai gamito len nagəman na-vəha-ru-an sagw, nukel nalələgauan mai gamito. Ale gagai nəsatoh ei, nutoh a tut, be nukel tətəs həni mai alat lotogol nəsaan a nŋo, mai gamit p̄isi am məttoḡol nəsaan, ke, avan ideh togol nəsaan asike igam yav dan nəpanismen sagw.

³ Husur məttoḡoləŋon na-ləboi-buni-an ke len ginau aKristo tosor, ale dereh nigol tiḡarḡar hən gamito len nəpanismen galenan. AKristo səpar daŋan len nəsa togole van hən gamito, be nədaŋan san etibau len gamito.

⁴ Ekitin ke tokul nəboŋ lototahətah həni len nəhai balbal, be len nədaŋan siGot, gagai ikad nəmauran. Len nəbonan sinamit maii, ginamit am namtsədəŋ, be len nədaŋan siGot, namtukad nəmauran mai aKristo. Ale nəboŋ namtbəgəmai, dereh məteris nədaŋan enan.

⁵ Mətebunus kitev nadələomian len gamit səbomito. Mətukad nadələomian kitin o ebuer? Mətsənau səhoti ke aYesu Kristo totoh len gamito a? Asike b̄imaienan, mətsəkad nadələomian kitin.

⁶ Be nuke mitisaḅ ləboii ke namttovi ahai pispisul kitin seKristo.

⁷ Ale gagai namtusor tuḡ van hən aGot ke, gamit ideh asike igol natideh tosa. Namtsasor tuḡ maienan hən nəvanuan gail ləḅeləboii ke namttovi hai pispisul kitin, be hən mətb̄igol navoian, naut kəmas nəvanuan gail ləḅemətahun ginamito hum namtsavi hai pispisul kitin.

⁸ Husur namtsaləboi namtb̄igol natideh b̄emədas nakitinan, avil natit p̄isi namttogole, namtugole nŋos nakitinan.

⁹ Nəboŋ məttodaŋ, namtohəhaʋur, naut kəmas namtsədaŋ. Namtusor tuʋ am ke, mitimatmatu len nəmauran samito.

¹⁰ Husur enan, nutos natgalegai nəboŋ nototoh a tut dan gamito, hən asike nəbidaŋ taltal hən gamito nəboŋ nəbėgəmai. Husur, len nədaŋan hən na-il-a-mo-an Nasuʔ tolavi mai ginau, nuke nigol mitidaŋ am len nəmauran samito, nomətahun nəbėmədas nədəlomian samito.

¹¹ Bathudud nədəlomian, egai nasoruan naməkot sagw. Mətehəhaʋur. Mitimatmatu len aKripto. Məteləŋon tivoi am len nələmito. Mitikad nənauan tesua. Mitikad natəmət len nəmauran samit gail. Beti aGot hən na-ləmas-buni-an mai natəmət dereh titaŋ mai gamito.

¹² Len na-ləmas-buni-an siGot len nələmito, mətesuʔ gabag hən nətarhomit gail hən mətbikel na-ke-ivoi-an sagw mai gamito.

¹³ Alat siGot ʔisi gegai lukel na-ke-ivoi-an mai gamito.

¹⁴ Nasuʔ aYesu Kripto teviol kəmas hən nəvoian mai gamit ʔisi, aGot teləmas bun gamit ʔisi, mai aNunun aGot tigol mətesua maii len nələmit ʔisi.

**Nasoruan siGot len nasoruan ta Uluveu
The New Testament in the Maskelynes language of
Uluveu, Vanuatu
Niutestamen long lanwis Maskelynes blong Uluveu,
Vanuatu.
Le Nouveau Testament dans la langue Maskelynes de
Uluveu, Vanuatu.**

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Maskelynes

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

cb9da196-fced-5a7c-9540-74db5e4270fd